

Kiállításfotó - a Millenniumi Kiállítás 'régi magyar könyvtárterme' a maksai famennyezet másolatával (XV. terem)

Adattár - Fényképgyűjtemény

Leltári szám:	FLT 6055 
Alkotó:	Weinwurm, Antal (1845 - 1925 k.) / fényképész
Készítés ideje:	1896
Készítés helye:	Budapest
Anyag:	albumin fotópapír
Technika:	albumin fotó; kartonra ragasztva
Méret:	magasság: 22 cm szélesség: 23 cm

A millenniumi kiállítás történelmi főcsoportjának "gótikus" épületében, a 15. századi kódexeket és ősnyomtatványokat bemutató "régi magyar könyvtárteremben" egy erdélyi festett famennyezet másolata: a maksai református templom 1724-ben készült famennyezetének replikája került elhelyezésre.

Radisics Jenő, az Iparművészeti Múzeum igazgatója mindezt így indokolta a kiállítás 1897-ben megjelent díszalbumában: *A XVII. század ízlése hazánkban nem hagyott hátra valami mély nyomokat. Még annyira sem, hogy általában reá nyomta volna bélyegét azon alkotásokra, melyek uralma idejében jöttek létre. Idézhetnék akárhány emléket, melynek hiteles évszáma a XVIII. század valamely éve, nem is eleje, hanem a vége, de azért díszítménye, s a mi ennél még jellegzetesebb, szerkezete, a hagyományokhoz való csodálatos ragaszkodás folytán még merő gótikus, mintha az idő Mátyás király halála óta megállott volna Magyarországon. Ilyen szellemben csinálták például a sólyi templom karzatát 1724-ben és a maksai templom mennyezetét 1766-ban, a mely utóbbinak utánezatával csúcsíves épületsorozatunk régi magyar könyvtártermének mennyezetét díszítettük.*

Hasonló gondolatokat fogalmazott meg Fittler Kamill (1853-1910) építészmérnök, az Iparművészeti Főiskola igazgatója is a millenniumi kiállítást értékelő kiadványban:

Igen fontos momentumnak tartom annak konstatálását, hogy bár jórészt idegen építőművészekkel dolgoztatnak, az építető magyarok ízlése az egy csúcsíves stílust kivéve, mindegyik építési módot befolyásolta és annak sajátos honi zamatot adott, vagy legalább iparkodott adni. (...) Hogy pedig a reneszánsz nem módosult nálunk annyira, hogy az olasz, francia, német stb. reneszánsz példájára megkülönböztethetnénk egy magyar reneszánszot is, az tisztán a mohácsi vészt követő óriási visszaesésnek tulajdoníthatjuk, mert a lehető legjobb úton voltunk annak elérésére. (...) A XVII. században épült sok – különösen református – templom pedig egész határozottan régi magyar díszítő motívumokat hoz a reneszánsz szerkezetbe (maksai, bánffyhungyadi, sólyi, mezőcsáti stb. templomok). Jellegük a gazdag polikróm díszítésű kazettás famennyezet, sokszínű faempóriumok, magyar ornamentikájú faragványos orgonaház, szószék stb. A székelyek építészete mindenkor őseredeti, hazai díszítő motívumokkal ékes. (Fittler Kamill: Magyarország építészete az ezredéves kiállítás történelmi főcsoportjában. In: Az 1896. évi ezredéves kiállítás eredménye: történelmi kiállítás. /Magyarország közgazdasági és közművelődési állapota ezeréves fennállásakor és az 1896. évi ezredéves kiállítás eredménye. 5. köt./ Szerk. Matlekovits Sándor. Budapest, 1898, 68-69.)

Irodalom

- Szerk.: Szilágyi András: Architecture and museology at the end of the 19th century. The "Hungarian Room" of the Museum of Applied Arts. *Ars Decorativa* 28, 2012. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2012. - 7-22.; 8. kép (Semsey Balázs)
- Szerk.: Dr. Czobor Béla, Matlekovits Sándor: *Az 1896. évi ezredéves kiállítás eredménye. Történelmi kiállítás. Magyarországi közgazdasági és közművelődési állapota*, 5. Pesti Könyvnyomda Rt., Budapest, 1898. - 34.
- Szerk.: Szalay Imre: A csúcsíves épület-csoport. *Magyarország történeti emlékei az 1896. évi ezredéves országos kiállításon*. Budapest, 1897. - I. 118-133. (Dr. Czobor Béla)
- Szerk.: Szalay Imre: A magyar művészi ipar az ezredéves kiállításon. *Magyarország történeti emlékei az 1896. évi*

ezredéves országos kiállításon. Budapest, 1897. - II.403-417. (Radisics Jenő)

- Az Ezredéves Országos Kiállítás. Történelmi főcsoport. Weinwurm Antal fölvételei. [Fotóalbum]. Budapest, 1896. - 12. tábla
- Az 1896-iki Ezredéves Országos Kiállítás. A Történelmi főcsoport hivatalos katalógusa. Kosmos Műintézet, Budapest, 1896. - 140.

